

šolah zveržijo. Koliko jih je, ki pridejo iz višjih šol, ki komaj še govorijo, ali pa so sušični na pljučih. Nikdo ne bo tajil, da je temu večidel krivo vedno naprej nagnjeno, sključeno sedenje, ker se v prsni organi ne morejo spodobno razširjati in razvijati. Zato stariši in učitelji, ne zanemarjajte te opombe pri mladih ljudeh, in vadite jih tudi pri pisanju, risanju itd. ravno se držati!

Tudi če hodiš, hodi ravno, po koncu se držeč, ne pa, da bi glava naprej nagnjena bila, kakor bi velo visela. Prsi morajo prosto dihati. Dobro je tudi za ravno držanje, da roke na hrbet položiš, nekoliko časa jedno, potem pa drugo. S tem so tako rekoč pljuča prisiljena, da ko hodiš, vsaj primeren prostor imajo. Če se natorno neprisiljeno ravno držiš, je najbolje. Ni treba, da bi človek umetniško stopal in korakal, kakor pav; to bi bilo smešno. Če se kdo malomarno, sklonjeno drži, lahko se ga sušica ali jetika ali kaka druga bolezen loti, posebno če se k temu mehkužnost ali neprimerna hrana pridruži. Kdor se v mladosti privadi, po koncu se držati, bode tudi pozneje tako navajen. Dobro držanje je tudi za tiste veliko vredno, kateri morajo mnogo govoriti. Človek se vsega privadi. (Konec prih.)

Buče.

Buče sadimo v začetku meseca maja, navadno v koruzo, in zahtevajo dobro zemljo. Za seme moramo odbrati najlepše in največje seme. Če hočeš veliko prav debelih buč, napravi tako-le: Po njivi se skoplejo jamice, katere se z dobrim kompostom napolnijo. Jako dobro gnojilo je iz stranišč, izpod svinjskih hlevov ali pa dobro segniti gnoj.

Samo ob sebi se razume, da se na gnoj ne sme saditi, temveč gnoj se s prstjo posiplje in na vrhu seme vsadi.

F. P—k.

Gospodarski stroji ali mašine.

Ker nimamo domačih tovarn, ki bi vse gospodarske stroje izdelovale, smo primorani nekatere stroje od tujih tovarn ali tvrdk naročiti. Ravno pri kupitvi strojev je treba največje previdnosti; pa ker naše ljudstvo prerado ptujcu verjame, bilo je že mnogo kmetov od brezvestnih agentov goljufanih. Dovoljujem si Vam, slovenski gospodarji, to-le svetovati:

Če misliš kupiti kak stroj ali mašino, kupi vselej pri poštenem domačem slovenskem trgovcu. Pošten trgovec ti bo dal stroj tudi na poskušnjo. Ne zaupaj neznanemu ptujemu agentu, če ti tudi lahke plačilne pogoje ponuja. S podpisom, da kupiš kaj od tovarne, se ob enem tudi podvržeš tamošnji sodniji, in če do kake tožbe pride, bode te tovarnar ali tvrdka tam tožila, kjer stanuje, postavim v Gradcu, na Dunaju ali v Pragi.

Tovarne prodajejo proti gotovi plači po 30 % ceneje, kakor je cena v cenikih. Marsikateremu gospodarju stoji rezni stroj ali mlatilnica v kakem kotu nerabljen, ker se je kaj malega potrla ali pa se težko goni. Če se kak del potere, tedaj zadostuje, da se dotična številka ali črka tovarni naznani, in pošena tovarna novi del pošlje.

Stroji se morajo pogosto z dobrim oljem (polovico čistega laškega in polovico petroleja) mazati, večkrat vsi kotli osnažiti, in noži pri rezalnicah se najlože s pilo popopravi ali nabrusijo. Pri vsakem stroju je treba previdnosti, da se komu nesreča ne zgodi. F. P—k.

Sejmovi. Dne 12. maja na Starih Sv. gorah pri Podsredi, na Planini, v Slovenjem Gradcu, v Središču in pri Sv. Janžu blizu Arnovža. Dne 15. maja v Ločah, v Sošanju, v Mozirju, pri Sv. Emi, na Laškem, pri Sv. Duhu pri Lučanah, v Lučanah, v Ljutomeru in Maren-

bergu. Dne 16. maja v Vojniku, v Št. Ilju v Slov. goricah, na Pilstanju in na Bizeljskem. Dne 17. maja pri Sv. Heleni pri Slivnici, pri Sv. Marjeti na Pesnici in pri Malinedelji. Dne 18. maja na Črni Gori.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Slov. pevskega društva) odbor je razposlal poverjenikom note ter nabiralne pole. Prosimo tem potem vse poverjenike, rodoljube in prijatelje slovenske pesmi, da vsak v svojem krogu deluje za prospeli in razvoj društva. Opaževali smo, žal, lansko leto neko mlačnost in popustljivost, posebno kar se tiče nabiranja letnih doneskov. To je povzročilo, da se je blagajnica precej skrčila in da nam letošnje slavnosti, pri kateri se obhaja desetletnica društva, ne bode menda mogoče v tistem okviru obhajati, kakor to zahteva ugled in dostojnost društva, ki ima toliko prijateljev. Nečemo tožiti ali očitati posameznim slojem našega narodnega razumništva, da si imamo prav britke izkušnje. Toliko pa lahko rečemo, da, če se tega društva in smotra, kateri je po društvenih pravilih podlaga društvu, trdno ne oklenemo in ne držimo, bode naš prapor kmalu padel in zaspanost bo zavladala v celem vrsti. Še je čas, da se temu izognemo. A treba je napeti vse sile. V prvi vrsti naj se nabirajo letni doneski, katere so nekateri že dolžni za nekaj let. V drugej vrsti treba je, da se pevkinje in pevci prav pridno vežbajo. Natančneje podrobnosti o vsopredslavnosti javili bomo svoj čas.

Iz Gornje Radgone. (Vračko poslanec?). Kakor sem zvedel, hvalil se je orehovski prerok pri razdeljevanju knjižur: »Slovenski gospodar in slovenski kmet:« »vidite in preglejte, kako sem jo zasolil tem gospodom! Ko bi jaz bil vaš poslanec, ne bi se delale take postave, ki so za kmeta slabe. To bi bilo vse drugače; jaz bi vam bil poslanec!« Tedaj to je, kar te miče, moj ljubi Vračko? To grozdje bode vendar nekoliko previsoko za tebe. Jaz te sicer še iz prejšnjih časov poznam, ko si komandiral orehovske »bauern-fernejnerje«. Že tedaj nisi bil skromen. Ali ti ne zadostuje, da si »hotmon« orehovskega »feierhera«, saj imaš vendar zadosti podložnikov, s katerimi lahko skoro cele noči prepiješ. Tedaj s svojo knjižuro si hotel vodo skaliti, zato se štuš v njej Slovenca in zato obljubiš, slovenskim kmetom biti odrešenik, da bi potem v skaljeni vodi ribico, kak mandatček za državni ali deželni zbor ujeti mogel. Zaradi tega tvoja velika skrb za kmete, da, tako si ti misliš odrešenje kmetov! No, no, moj ljubi Vračko, ni slaba misel, če bi imel zmožnosti za to, ali teh ti manjka vseh, in takega poslanca, ki bi samo v Gradcu sedel in zijala prodajal ter samo svoje dijete (zaslužek) v žep spravljaj, si zavedni ljutomerski in gornjeradgonski volilci vendar ne bodo izvolili. Meni se res vidi, dragi Vračko, da se ti že meša; idi k sodniji, saj si z vsemi gospodi tamkaj dober znanec in prijatelj in daj si svoje možgane preiskati in idi potem v nemški Fehring k tistemu »künst-nemu« padarju, da ti bolne možgane izreže, če jih kaj imaš, in če prideš sicer v Gradec, pa ne v deželni zbor, ampak v — norišnico. Tedaj da ti kratko povem, za poslanca si vendar preneumen in si se premalo naučil, to si vendar pred kratkim sam izkusil, ko so te za prve stavke, ki si je s teško »mojo« s pomočjo tebe vrednih prijateljev skoval, precej kastigali. V deželnem zboru se ne govori tako, kakor v kaki krčmi pri poličku vina v družbi veselih znancev. Glej, poslanec mora pred vsem vsaj eden jezik pravilno govoriti, ti pa ne znaš ne slovenski, ne nemški, ker to nemsko zlobudro, ki jo ti govoriš, ne bode nihče razumel. Kako pa bodeš potem

povedal, kaj da hočejo tvoji volilci, če te ne razumejo? Nadalje mora poslanec vsaj navadnejše postave poznati, da bode kmetom na hasek. Ti pa niti postav o okrajnih zastopih ne poznaš, akoravno si predstojnik. Tudi ne veš, kaj da se sme govoriti in kako kaj povedati, ko so bila precej prvič, ko si javno nastopil s svojimi nazori v knjižici »Slovenski Gospodar in slovenski kmet«, vsa oblastva: glavarstvo, žendarji, kazensko sodišče v Gradcu itd. proti tebi po koncu in so te naučila, da je za take reči vendar več vednostij treba, kakor jih imaš ti. Potem mora biti poslanec lepega obnašanja, ne tako surovega kakor ti, ki tiste, ki ravno niso tvojega mnenja z osli, psi itd. pitaš. To bi bila praska, če bi ti prišel v deželni zbor, predsednik bi kar moral imeti farni zvon, da bi tebe pokoril. Navedel bi ti, moj ljubi Lukovnjak, še veliko lastnostij, ki jih mora poslanec imeti in ki jih ti nimaš, ali to ni moja naloga, da bi te za poslanski stan pripravljal. Meni se le vidi, da bi ti samo poslaniške dijete dišale, zadrugo bi ti bila deveta briga.

Z Dobrne. (Veselica.) »Slov. Gospodar« je že poročal svojim bralcem, da se je na Dobrni osnovalo »Bralno društvo«. Dne 22. aprila je imelo mlado društvo svojo prvo veselico. Cesarska zastava in krasna trobojnica, vihrajoči raz streho g. Braunerjeve hiše, sta oznanjali, da se ima ta dan tamkaj vršiti nekaj izvanrednega, slovesnega. Kmalu po večernicah se je zbralo v omenjenih, priprosto pa okusno okinčanih prostorih obilo število domačinov, katere so počastili s svojim pohodom in tako slovesnost povzdignili dragi gosti iz bližnje okolice in Šaleške doline. Po kratkem pozdravu došlih gostov predaval je g. Belé, potovalni učitelj iz Maribora, o sadjereji in ameriški trti. Z največjo pazljivostjo smo poslušali govornika skorej 2 uri. Dal Bog, da bi se slovenski gospodarji tudi ravnali po slišanih naukih, potem bi jim sadje in vinoreja gotovo prinašala obilo korist. Z veliko navdušenostjo nam je potem g. Ježovnik, župan iz Velenja, priporočal lastnosti, ki bi morale dičiti vsakega Slovenca, značajnost, delavnost in pogumnost. Po prelepih besedah so pevci zapeli krasno pesem »Slovenec sem«. Drug govornik je pojasnjeval namen bralnih društev, ki bi naj širila splošno omiko, budila in gojila narodno zavest, ter bila po dobrih krščanskih knjigah in časopisih — kakor naglašajo pravila našega društva — šole v raznih gospodarskih rečeh in v politiki, kolikor je ta potrebna. Za vpisovanjem novih udov se eden odbornikov zahvali vsem došlim gostom, posebno gospodoma govornikoma in vrlim pevcem. Pri prosti zabavi slišale še so se razne lepe napitnice in veselo so odmevale umetne in mile narodne pesmi, ki so vzbudile splošno veselje. Bodi tukaj vrlim pevcem javno izrečena srčna hvala. Društvu pa želimo, kar sta mu brzojavno želela 2 domoljuba iz Vojnika, da bi v lepi slogi rastlo, cvetelo in se krepko razvijalo, ter svoj blagi namen res tudi doseglo!

Iz Celja. (Pri okrožnem sodišču) se je dne 30. aprila vršila 3¹/₂ ure trajajoča obravnava zoper šest od 16—20 let starih mladeničev. Toženi so bili radi hudodelstva, da so 16. marca okoli 11 ure ponoči nanosili na železniške šine brun in kamenja, da bi ponočni brzovlak med vasima Pongerce in Šikole, med postajama Pragersko in Sterntal, iz tira spravili, da bi z mosta v potok padel. A po naključju se je brzovlak nekoliko zakasnil. Prisopihal je prej tovorni vlak, kateri je nanošena bruna deloma povrgel s šin, deloma pa pred seboj nekoliko časa suval. Hudobni namen mlečnatih fantalinov se ni posrečil. Železniški ogleda, g. Kotnik, in čuvaji so naznanili vso stvar takoj sodišču in orožnikom. Posrečilo se je dvema orožnikoma z Gore, da sta prišla na sled. Letala sta od hiše do hiše, in še celo v šolo. V šoli sta dva učenca stvar na

pol ovadila. Orožnika sta že tisti večer tri malo vredne mladeniče pod ključ spravila, trije pa sluteči, da jih orožniki iščejo, oglasili so se sami pri sodišču v Ptuj, katero jih je shranilo. Pri predobravnavi sta samo dva hudobni čin obstala, vsi drugi so vse tajili. Zaslišanih je bilo 17 prič, od katerih pa se ni mogel natančni dogodek zvedeti, kakor tudi pri glavnej obravnavi v Celju ne. Peteri zatoženci in obsojeni so kmečki sinovi, jeden pa hlapec. Okrožno sodišče je vseh 6 obsodilo, in sicer 4 na 10 mesecev, 2 na 9 mesecev ostre ječe. Zadnja dva sta pri sodišču v Ptuj zločin obstala. — Na progi mej Pongercami in Šikolami se je že več homatij pripečilo. Mnogo zločincev je bilo kaznovanih radi porezanja žic ali dratov, drugi hoteči imeti prehod čez železnico itd. V denarjih je politiška gosposka okoli 130 gold. kazni iztirjala. Pred letom je prišlo baš na isto mesto 11 orožnikov s komisarjem na čelu, trdoglavneže strahovat; pa vendar se še niso spametovali. Da bi bil enkrat konec takih homatij, naj politiška gosposka oskrbi v središču, v Cirkovicah, orožniško postajo, potem bode morda konec takih izgredov!

Od Sv. Ane v Slov. goricah. (Bela žena) je pobrala dne 13. aprila na Drvanji starčka, veleposestnika Jurija Jagriča, Drvanjšaka v 83 letu njegove dobe. Rajni je bil blaga duša, za vse dobro vnet in usmiljenega srca. Ljubilo in spoštovalo ga je vse, sovržnikov ni imel; ako bi ga kdo malo pokaral, nasmejal se mu je, ne da bi radi tega v srečo kahal jezo. Bil je ljubljeneč častite duhovščine in cele župnije, najboljši dokaz za to je, da so ga 30 let starega volili cerkvenim ključarjem Sv. Benedikta, katero častno službo je opravljal 53 let. Gotovo lepo za vsakega, ali težko najdemo moža, ki bi nad 50 let služil cerkvenim potrebam. Bil je povsod vesten ter pobožen, dober kristjan ter vnet narodnjak slovenski. Ni bil veteranjak, nego celi mož, ki ni plašča sukal po vetru, radi tega ga je marsikdo prosil sveta. Mnogo je pripomogel za čast božjo pri Sv. Benediktu kot cerkven ključar in veleposestnik, kateremu se ni mililo segniti v žep in darovati za olepsavo hiše božje. Kak ljubljeneč je bil ranjki in kaj so farani Sv. Benedikta v njem izgubili, pokazal je najbolj njegov pogreb, katerega se je udeležilo prav mnogo ljudstva, ki ga je spremljalo z domačima čč. gg. duhovnikoma v župno cerkev, kjer se mu ganljivo slovo s prižnice govorili č. gosp. France Zmazek. Zgovorni župnik so šegli s tem celi njegovi rodovini in znancem globoko v srce. Pokopali so nam dragega Jurija, nenadomestljivega Jagriča; a mi upamo, da se že njegova duša veseli dobrih del nad zvezdami. Bog nam daj mnogo takih mož!

—j.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se zadnjo soboto mudili v Lichteneggu na Gornjem Avstrijskem pri svoji hčeri, nadvojvodinji Valeriji, soprogi Franca Salvatorja, da so bili pri krstu princa Huberta Salvatorja. — V državnem zboru je zdaj na dnevnem redu valutna predloga. Ker večina poslancev nima prav srca za ubogo ljudstvo, tedaj bode ta predloga vsprejeta, katere se le veselijo bogatimi in židje. »Slovenci! Zapomnimo si one poslance, ki bodo glasovali za to predlogo, kajti oni niso prijatelji kmeta in obrtnika! Sedanje zasедanje bode končano do junija. Prve dni junija se snidejo delegacije v Budapešti.